

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی گیلان

فرم طرح دوره

نام و نام خانوادگی مدرس / مدرسان: سوسن صالحی	۶	نام دانشکده: توانبخشی	۱۱	عنوان واحد درسی به طور کامل: اختلالات حرکتی گفتار
آخرین مدرک تحصیلی: دکترای تخصصی	۷	رشته تحصیلی فراگیران: گفتاردرمانی	۱۲	تعداد واحد: ۲ واحد - ۱ نظری - ۱ عملی
رشته تحصیلی: گفتاردرمانی	۸	مقطع: کارشناسی	۱۳	تعداد جلسه: ۱۶ جلسه
مرتبه علمی: استادیار	۹	نیمسال تحصیلی: اول ۱۴۰۱	۱۴	عنوان درس پیش نیاز: رشد گفتار و زبان
گروه آموزشی: گفتاردرمانی	۱۰	تعداد فراگیران: ۱۴ نفر	۱۵	تاریخ ارائه: از ۲۰ / ۶ / ۱۴۰۱ تا ۱۲ / ۱۰ / ۱۴۰۱

هدف کلی دوره:

شماره جلسه	اهداف جزئی	اهداف ویژه رفتاری ^۱	ارزیابی آغازین ^۲	روش تدریس	وسایل آموزشی	شیوه ارزشیابی	
						تکوینی ^۳ و پایانی ^۴	درصد
۱	نورولوژی گفتار: الگوهای طبیعی، پایه ها و مسیرهای عصبی در کنترل حرکتی گفتار تعریف و طبقه بندی اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد (آپراکسی و دیزارتری)	دانشجو باید بتواند مفهوم اختلالات حرکتی گفتار را توضیح دهد. دانشجو باید بتواند مثال هایی از این اختلالات را که در کلینیک مشاهده کرده توضیح بدهد. دانشجو باید بتواند الگوهای طبیعی، پایه ها و مسیرهای عصبی در کنترل حرکتی گفتار را تشریح کند دانشجو باید تعریف و تمایز آپراکسی و دیزارتری را توضیح دهد	سوال و جواب در خصوص نورولوژی گفتار	PBL سخنرانی	وایت برد ویدئوپروژکتور	-	-

^۱. براساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان-حرکتی

^۲. دانسته‌ها و پیش آمادگی‌های ورود به درس جدید

^۳. هر نوع ارزشیابی که در طول ترم از عملکرد دانشجویان انجام می‌گیرد.

^۴. هر نوع ارزشیابی که در پایان ترم از عملکرد دانشجویان انجام می‌گیرد.

		وایت برد ویدئوپروژکتور چک کردن مطالب از روی منبع اصلی	PBL سخنرانی	پرسش و پاسخ شفاهی در خصوص مفاهیم جلسه قبل	دانشجو باید بتواند اجزای سیستم حرکتی گفتار، ساختار آن و الگوی های غیر طبیعی در کنترل حرکتی گفتار را که باعث آپراکسی و دیزارتری می شوند، تبیین کند	اجزای سیستم حرکتی گفتار ساختار سیستم حرکتی گفتار آشنایی به الگوهای غیرطبیعی کنترل حرکتی گفتار در دیزارتری و آپراکسی	۲
		وایت برد ویدئوپروژکتور چک کردن مطالب از روی منبع اصلی	PBL سخنرانی	پرسش و پاسخ شفاهی در خصوص مفاهیم جلسه قبل	دانشجو باید بتواند که علایم، علل ایجاد و ویژگی های ارتباطی کودکان با فلج مغزی را توضیح داده و از دیگر اختلالات ارتباطی متمایز کند.	تعریف فلج مغزی علل فلج مغزی علایم فلج مغزی انواع فلج مغزی ویژگی های گفتار و زبان در کودکان با فلج مغزی	3
	شیوه انجام دانشجویان مورد ارزیابی قرار می گیرد	وایت برد ویدئوپروژکتور چک کردن مطالب از روی منبع اصلی	PBL سخنرانی Role playing	پرسش و پاسخ شفاهی در خصوص مفاهیم جلسه قبل	دانشجو بداند که ارزیابی در آپراکسی و دیزارتری با روش های ادراکی و ابزاری چطور انجام می شود دانشجو بتواند یک مصاحبه با هدف تاریخچه گیری را انجام دهد	ارزیابی و معاینه اختلالات حرکتی گفتار در دوران رشد) روش ادراکی - روش ابزاری) اهداف ارزیابی تاریخچه گیری Salient features Confirmatory signs	۴
	شیوه انجام دانشجویان مورد ارزیابی قرار می گیرد	وایت برد ویدئوپروژکتور چک کردن مطالب از روی منبع اصلی آبسلانگ- دستکش	PBL سخنرانی Role playing	پرسش و پاسخ شفاهی در خصوص مفاهیم جلسه قبل	دانشجو باید بداند که کدام عضلات و با چه روشی باید ارزیابی شوند دانشجو باید بتواند ارزیابی structure و function اندام های گفتاری را انجام دهد	ارزیابی عضلات (حرکت - استراحت) مرور تکالیف مربوط به ارزیابی ها انجام عملی تکالیف مختلف مربوط به ارزیابی دیزارتری	۵

۶	ارزیابی آپراکسی (دهانی - گفتاری) مروری بر تکالیف و آزمون های آپراکسی آزمون intelligibility انجام عملی تکالیف	دانشجو باید بداند که ارزیابی آپراکسی دهانی و گفتار چگونه انجام می شود و بتواند آنها را انجام دهد. دانشجو باید بتواند علایم افتراق این دو را پیدا کند دانشجو باید محتوای آزمون intelligibility را بداند و آن را به درستی انجام دهد	پرسش و پاسخ در خصوص شیوه انجام ارزیابی	Role playing PBL سخنرانی	وایت برد و ویدئو پروژکتور	شیوه انجام دانشجویان مورد ارزیابی قرار می گیرد
۷	دیزآرتری فلاسید ارزیابی - بررسی ساب سیستم های گفتاری درمان شامل: درمان مشکلات تشدید درمان مشکلات آواسازی درمان مشکلات تولید درمان مشکلات تنفسی درمان مشکلات پروژودی	دانشجو باید بتواند که ارزیابی و درمان بخش های مختلف ساب سیستم های گفتاری در دیزآرتری فلاسید را توضیح دهد. دانشجو باید بتواند این ارزیابی و درمان ها را با تکالیف درست روی بیمارنا اجرا کند	پرسش و پاسخ در مورد محتوای چک لیست ها	Role playing PBL سخنرانی	دفترچه آزمون وایت برد و ویدئو پروژکتور	شیوه انجام دانشجویان مورد ارزیابی قرار می گیرد
۸	دیزآرتری اسپاستیک ارزیابی - بررسی ساب سیستم های گفتاری درمان شامل: درمان مشکلات تشدید درمان مشکلات آواسازی درمان مشکلات تولید درمان مشکلات تنفسی درمان مشکلات پروژودی	دانشجو باید بتواند که ارزیابی و درمان بخش های مختلف ساب سیستم های گفتاری در دیزآرتری اسپاستیک را توضیح دهد . دانشجو باید بتواند این ارزیابی و درمان ها را با تکالیف درست روی بیمارنا اجرا کند	پرسش و پاسخ در مورد محتوای چک لیست ها	Role playing PBL سخنرانی	وایت برد و ویدئو پروژکتور	شیوه انجام دانشجویان مورد ارزیابی قرار می گیرد <u>امتحان میان ترم</u>
۹	انجام عملی ارزیابی oral انجام روش درمان اختلالات تشدید: اصلاح گفتار، کاهش سرعت گفتار، صحبت کردن با دهان باز و افزایش بلندی صدا انجام عملی روش درمان اختلالات تولید:	دانشجو باید بتواند فرم ارزیابی دهانی را به درستی روی بیمارنا اجرا کند. دانشجو باید روش های درمانی برای اختلالات تشدید و تولید را توضیح داده و روی بیمارنا اجرا کند.	پرسش و پاسخ در خصوص ارتباط مداخله و ارزیابی	PBL سخنرانی Role playing	وایت برد و ویدئو پروژکتور	شیوه انجام دانشجویان مورد ارزیابی قرار می گیرد

						جایگاه تولید، همخوان های اغراق آمیز، minimal contrast	
		وایت برد و ویدئو پروژکتور	PBL سخنرانی Role playing	مرور مباحث جلسه قبل	دانشجو باید بتواند که ارزیابی و درمان بخش های مختلف ساب سیستم های گفتاری در دیزآرتری آتاکسیک و آسیب یک طرفه نورون حرکتی فوقانی را توضیح دهد . دانشجو باید بتواند این ارزیابی و درمان ها را با تکالیف درست روی بیمارنا اجرا کند	ارزیابی و درمان دیزآرتری آتاکسیک: ارزیابی و درمان ساب سیستم های گفتاری شامل تنفس، آواسازی، تولید و تشدید ارزیابی و درمان آسیب یک طرفه نورون حرکتی فوقانی	۱۰
	شیوه انجام دانشجویان مورد ارزیابی قرار می گیرد	وایت برد و ویدئو پروژکتور کتاب های مورد نیاز برای تکالیف	PBL سخنرانی Role playing	مرور مباحث جلسه قبل	دانشجو باید بتواند روش های درمانی مناسب برای مشکلات تنفسی و پروزودی را در کودکان دیزآرتری توضیح داده و این روش های درمانی را روی بیمارنا اجرا کند.	انجام عملی روش های درمانی شامل: درمان مشکلات تنفس: بازدم آهسته و کنترل شده صحبت کردن بالافاصله بعد از دم توقف فوری آواسازی گروه تنفسی بهینه درمان مشکلات پروزودی، شامل: ضربه زدن با انگشت خواندن متن نشانه گذاری شده تمرینات تکیه و آهنگ منحنی آهنگ تجزیه گفته ها با ساختارهای نحوی	۱۱

		وایت برد و ویدئو پروژکتور ابزارهای کلینیک	PBL Role playing سخنرانی	مرور مباحث تئوری علل انواع دیزآرتری	دانشجو باید بتواند که ارزیابی و درمان بخش های مختلف ساب سیستم های گفتاری در دیزآرتری هایپرکینتیک و هایپو کینتیک حرکتی فوقانی را توضیح دهد . دانشجو باید بتواند این ارزیابی و درمان ها را با تکالیف درست روی بیمارنا اجرا کند	ارزیابی و درمان دیزآرتری هایپوکینتیک و هایپر کینتیک علل دیزآرتری هایپو و هایپر کینتیک	۱۲
	شیوه انجام دانشجویان مورد ارزیابی قرار می گیرد	وایت برد و ویدئو پروژکتور	PBL سخنرانی	-	دانشجو باید بتواند این روش های درمانی را انجام داده و به طور دقیق به بیمارنا آموزش دهد	انجام عملی روش های درمان در آواسازی: Pushing Pulling Hard glottal attack شروع نرم آواسازی چرخش سر relaxation	۱۳
	شیوه انجام دانشجویان مورد ارزیابی قرار می گیرد	وایت برد و ویدئو پروژکتور ابزارهای کلینیک	PBL Role playing سخنرانی	مروری بر تئوری علل آپراکسی	دانشجو باید بتواند این روش های درمانی را توضیح داده و مشخص کند براساس علایم کدام روش درمان مناسب کدام علامت اختلال است دانشجو باید بتواند این روش های درمان را روی بیمارنا اجرا کند	درمان آپراکسی دهانی روش های درمانی آپراکسی گفتار: Prompt DTTC ReST	۱۴

		وایت برد و ویدئو پروژکتور	PBL سخنرانی	مروری بر آناتومی صورت	دانشجو باید بتواند انواع راهکارهای درمانی برای درمان drooling را توضیح دهد. دانشجو باید بتواند اساس تئوری ماساژ و PNF را توضیح دهد	درمان drooling روشن های ماساژ روشن های PNF	۱۵
	شیوه انجام دانشجویان مورد ارزیابی قرار می گیرد	وایت برد و ویدئو پروژکتور آبسلانگ- دستکش	PBL سخنرانی	مروری بر آناتومی صورت	دانشجو باید بتواند انواع ماساژها و PNF را به صورت عملی روی بیمار نما انجام دهد	اجرای عملی ماساژ و PNF	۱۵

منابع درس:

عنوان	ردیف
1. Clinical management of motor speech disorders in children. By Caruso, A. (Author) & Strand E. (Author) New York, Thieme medical publisher 1999 2. Motor speech disorder, substrates, differential diagnosis and management. By J. Duffy (Author). Elsevier Health Sciences, 2012	۱

- هدف کلی در واقع نشان دهنده هدف اصلی آن جلسه تدریس خواهد بود که اصولاً یک هدف کلی نگارش شده و سپس به چند هدف ویژه رفتاری تقسیم می شود.
- اهداف ویژه رفتاری دارای فعل رفتاری، معیار، محتوا و شرایط بوده و در حیطه های شناختی، عاطفی و روان حرکتی طراحی می شود. این اهداف در تعیین متد و وسایل آموزشی موثر می باشند.
- ارزشیابی بر اساس اهداف می تواند به صورت آزمون ورودی (آگاهی از سطح آمادگی دانشجویان)، مرحله ای یا تکوینی (در فرایند تدریس با هدف شناسایی قوت و ضعف دانشجویان) و آزمون پایانی یا تراکمی (پایان یک دوره یا مقطع آموزشی با هدف قضاوت در مورد تسلط دانشجویان) برگزار گردد.